

Pfv. VII. 21. 301/2010/4.

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Font Éva ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Kelemen Kornél ügyvéd által képviselt alperes ellen megbízási díj megfizetése iránt a Bács-Kiskun Megyei Bíróságon 2.P.22.045/2008. szám alatt indult, és a Szegedi Ítéltábla Pf.III.20.750/2009/5. számú ítéletével befejezett perében az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperes részére 100.000 (Egyszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

I n d o k o l á s :

Az alperes a vele szemben tartási szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt a ... előtt ... szám alatt folyamatban volt perben történő képviseletének ellátására 2007. október 2-án megbízást adott a felperesi ügyvédi irodának.

Megbízási díjként 100.000 forintot, illetve a per első- és másodfokú eredményes vitele esetére a perérték 8 %-ának megfelelő sikerdíjat kötöttek ki. A 100.000 forintot az alperes szerződés megkötésekor átadta a felperes részére.

A ... Bíróság a tartási szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti keresetet a 2008. február 18-án kelt 37. számú ítéletében elutasította. Az elsőfokú ítélet ellen a per felperesei 2008. március 10-én fellebbezést terjesztettek elő. Ezután az alperes a 2008. március 29-én kelt és a jelen ügy felpereséhez 2008. március 31-én érkezett nyilatkozatával az ügyvédi megbízási szerződést azonnali hatállyal felmondta.

A ... a 2008. szeptember 10-én kelt ... számú ítéletével a ... számú ítéletét - tartalmilag - a per főtárgya tekintetében helybenhagyta.

A felperes keresetében 7.378.772 forint ügyvédi munkadíj és járulékai megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság ítéletében az alperest 5.628.722 forint és járulékai megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a fellebbezéssel nem támadott (a kereset részbeni elutasításáról rendelkező) részében nem érintette, egyebekben helybenhagyta.

A jogerős ítélet indokolása szerint a felek a közöttük a perbeli jogi képviselőt ellátására létrejött szerződésben a felperes díjazását az eredményes pervitelhez, az alperesnek a vele szemben indított perben való pernyertességéhez kötötték, vagyis a felperes részére sikerdíj fizetésében állapodtak meg. Az ilyen szerződések vállalkozással vegyes megbízási szerződésnek minősülnek, az eredményhez kötött díjazás körében ugyanis a szerződésre a vállalkozás szabályait kell alkalmazni. Ennek megfelelően az alperes a szerződéstől a Ptk. 395. § (1) bekezdése alapján bármikor elállhatott, a felperest azonban az elállás következményeként köteles volt kártalanítani. Kártalanításként a felperes az addig végzett sikeres munkájának arányos ellenértékére tarthat igényt. Az arányos díjazás megállapítása megfelel a Ptk. 4. §-ában szabályozott jóhiszeműség és tisztesség követelményének, valamint a joggal való visszaélés - Ptk. 5. §-a szerinti - tilalmának is.

A jogerős ítélet ellen - annak hatályon kívül helyezése, az elsőfokú ítélet fellebbezett részének megváltoztatása, és a kereset teljes elutasítása iránt - az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel.

Kifejtette, hogy a közte és a felperes között a perbeli képviselőt ellátására létrejött szerződés a megítélése szerint megbízási szerződésnek minősül, így a felperesi díjigény elbírálása során a bíróság a vállalkozási szerződésre vonatkozó szabályokat tévesen alkalmazta. Kiemelte, hogy a felperes kártalanítás iránti igényt a perben nem is terjesztett elő, a kár mértékének megállapítása érdekében pedig bizonyítási eljárás lefolytatására nem került sor. Kártalanítás fizetésére ezért a másodfokú bíróság az álláspontja szerint jogszerűen nem is kötelezhette volna.

Előadta továbbá, hogy a felperes a sikerdíjként meghatározott ügyvédi megbízási díjra a tartási szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti per számára kedvező jogerős befejezése esetében vált volna jogosulttá. Miután azonban a megbízási szerződést a sikerdíj feltételével tűzött eredmény bekövetkezése előtt felmondta, a felperes sikerdíjra szerinte nem tarthat igényt.

Megjegyezte, hogy sikerdíjas megbízás esetén nem alkalmazható a Ptk. 478. § (3) bekezdésének azon rendelkezése sem, mely szerint abban az esetben, ha a szerződés a megbízás teljesítése előtt szűnt meg, a megbízott a díjnak tevékenységével arányos részét követelheti. Az eredményhez kötött sikerdíj kikötésével ugyanis a felek a véleménye szerint éppen a törvény e diszpozitív szabályától tértek el akkor, amikor a díjra való jogosultság megnyílását az eredmény feltételül tűzték. Ez az álláspontja szerinte - a másodfokú ítéletben foglaltakkal ellentétben - nem sérti a Ptk. 4. §-ában megfogalmazott jóhiszeműség és tisztesség követelményét, valamint a Ptk. 5. §-ában szabályozott joggal való visszaélés tilalmát sem.

Sérelmezte azt is, hogy a bíróság a marasztalási összeg meghatározása során nem volt figyelemmel arra, hogy a megbízási szerződés megkötésekor 100.000 forint munkadíjat átadott a felperes részére. Végül megjegyezte, hogy abban az esetben, ha a felperest az arányos díj mégis megilletné, a megítélése szerint legfeljebb annak az összegnek a megfizetésére volna kötelezhető, amelyet a tartási szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perben a ... a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet szabályainak alkalmazásával perkötségment a részére megállapított.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult. Az álláspontja szerint a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárás eredményeként megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

A szerződés minősítése során a jellegadó szolgáltatásnak van döntő jelentősége. A perbeli ügyvédi képviselőt ellátására a felek között létrejött szerződésre ezért alapvetően a megbízás szabályait kell alkalmazni.

E szabályok nem zárják ki azt, hogy a megbízott díjazását a megbízó által a szerződés megkötésével elérni kívánt cél, mint eredmény megvalósulásához kössék. Ennek megfelelően a perbeli esetben sem volt akadálya annak, hogy a felek a felperes részére a tartási szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti pernek az alperes számára kedvező befejezésétől függő megbízási díjat állapítsanak meg.

Mindezek azt jelentik, hogy a felperes a sikerdíjként meghatározott megbízási díjra az alperes jogerős pernyertessége esetén vált jogosulttá.

Ez az eredmény pedig jelen esetben nem vitásan bekövetkezett, az alperes ugyanis a tartási szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt vele szemben indított perben jogerősen pernyertesnek bizonyult. Kétségtelen, hogy a jogerős ítélet meghozatalára (az eredmény bekövetkeztére) már a felek közötti szerződés megszűnését követően került sor, az alperes ugyanis a szerződést a számára egyébként szintén kedvező elsőfokú ítélet kézbesítését, illetve az ítélettel szemben az ellenérdekű felek által benyújtott fellebbezést követően felmondta.

Abban az esetben azonban, ha a sikerdíj feltételeként megjelölt eredmény a megbízási szerződés megszűnését követően úgy valósul meg, hogy ez még a megbízott eljárásának következménye, a megbízott jogosult a sikerdíj megfizetésére. Ha pedig részben hatott közre az eredmény bekövetkeztében, a díj közrehatásával arányos részének megfizetésére tarthat igényt.

A perbeli esetben az eredmény - a bíróság helyes megállapításának megfelelően - részben a felperes tevékenysége folytán valósult meg. Ezért a felperest a szerződésben kikötött megbízási díjnak az eredmény bekövetkeztében való közreműködésével arányos része megilleti.

Az arányos díj mértékét a bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően, jogszabálysértés nélkül határozta meg. A mérlegeléssel hozott döntést nem teszi jogszabályba ütközővé az sem, hogy a megbízási díjból 100.000 forintot az alperes a szerződéskötéskor nem vitásan megfizetett. A 32/2003. (VII.22.) IM rendelet pedig a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről rendelkezik, így e rendelet szabályai a felek között a megbízási szerződés alapján történő elszámolás során nem irányadók. A felperest illető díj mértékének meghatározása során nincs jelentősége annak sem, hogy a tartási szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perben a bíróság az alperes részére milyen összegű perköltséget állapított meg.

Mindezekre figyelemmel a bíróság jogszabálysértés nélkül kötelezte az alperest a megbízási díj részbeni megfizetésére.

Ezért a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, és az alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében a felperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére kötelezte.

Budapest, 2010. november 25.

Dr. Fehér Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Attila sk. előadó
bíró, Dr. Bartal Géza s.k bíró